

ONDERWERPEN CENTRAAL EXAMEN VMBO

GESCHIEDENIS EN STAATSINRICHTING

2008 EN 2009

B = Basisberoepsgerichte leerweg

K = Kaderberoepsgerichte leerweg

T = Gemengde en Theoretische leerweg

		2008	2009
GS/K/3	Leervaardigheden in het vak geschiedenis en staatsinrichting	B, K, T	B, K, T
GS/K/5	Staatsinrichting van Nederland	B, K, T	B, K, T
GS/K/10	Historisch Overzicht vanaf 1900	B, K, T	B, K, T
GS/V/8	Vaardigheden in samenhang	T	T
GS/V/9	Verrijkingsdeel bij Historisch Overzicht vanaf 1900	T	T

► www.cito.nl/vo/examenvoorbereiding > scholen

er prima mee uit de voeten. Het is toch voor een groot deel de professionaliteit van de vakleerkracht en het gezonde verstand die hier een uitweg moeten bieden. Daarnaast waren er opmerkingen over de verdeling van de scorepunten, met name bij de voorgestructureerde vragen (zie bijvoorbeeld vraag 34) waarbij de scoretoekenning onjuist leek te zijn toegepast.

Bb en kb

De aandacht voor de bb en kb-examens is gering. Dat is jammer en ook niet terecht. Weliswaar zijn er weinig kandidaten die het examen maken, maar de vergelijking van de verschillende niveaus binnen het vmbo en de afname van beeldschermexamens in bb verdienen meer aandacht. Vooral de laatste ontwikkeling zal de komende jaren versneld doorzetten. Dit jaar was het voorlaatste jaar dat het mogelijk was om als school te kiezen voor papieren examens óf beeldschermexamens. Met ingang van 2009 is het de bedoeling dat alle scholen de beeldschermexamens voor bb afnemen. Dat geldt voor alle algemeen vormende vakken in bb! Tegelijkertijd wordt onderzocht of er een experiment beeldschermexamens gestart kan worden voor kb. De tendens is duidelijk: op termijn zullen alle vakken in alle leerwegen van het vmbo een beeldschermexamen krijgen. Het beeldschermexamen voor bb zal in

het komende jaar voor het eerst filmfragmenten bevatten evenals enkele zogenaamde 'drag-and-drop'-vragen. Om een indruk te krijgen hoe dergelijke vragen eruit zien, is het handig om de pilotvragen voor de canon-toets te bekijken die het Cito gemaakt heeft.²

Het nieuwe examenprogramma: 2008 en verder

Tijdens diverse bijeenkomsten hebben vmbo-docenten geschiedenis de afgelopen jaren laten weten niet gelukkig te zijn met het examenprogramma dat van kracht is. In 2003 werden de eerste examens op basis van dit examenprogramma afgenomen. Normaliter is er na vijf jaar sprake van zogenaamd 'klein onderhoud'. Dat zou dus het examenjaar 2008 zijn. Maar klein onderhoud is iets anders dan groot onderhoud, waarbij het programma inhoudelijk ingrijpend gewijzigd wordt. De CEVO heeft daarop besloten het examenprogramma voor de *schoolexamens* ongewijzigd te laten. Dat wil zeggen dat de onderwerpen die in het schoolexamen aan bod *moeten* komen niet wijzigen. Het 'kleine' onderhoud zit in de toevoeging van een zevende kerndeel: 'het Historisch Overzicht vanaf 1900'. Deze toevoeging doet recht aan de discussie die gevoerd is naar aanleiding van de voorstellen van de commissie De Rooy, waarbij de chronologie weer een belangrijke

rol is gaan spelen. Die chronologie blijft voor het vmbo vooralsnog beperkt tot de periode vanaf 1900. Het 'Historisch Overzicht vanaf 1900' wordt samen met het kerndeel 'Staatsinrichting' vanaf 2008 voor meerdere jaren achtereen centraal getoetst (zie bijlage). Er zal dus geen wisseling van examenonderwerpen meer zijn de komende jaren! De uitbreiding van het aantal kerndelen van zes naar zeven betekent in de praktijk een toename van de leerstof. Daarom heeft de CEVO een compensatiemaatregel genomen om de invoering van het Historisch Overzicht mogelijk te maken en tegelijkertijd het examenprogramma in leerjaar 3 en 4 niet te zeer te belasten. De maatregel houdt in dat iedere school voor gl/tl slechts drie van de vijf kerndelen in het schoolexamen (dus voor leerjaar 3 én 4) hoeft te behandelen. Het zesde en zevende kerndeel worden immers centraal getoetst.

Ondanks de tijdige bekendmaking van deze maatregel, hebben uitgeverijen moeite op tijd het lesmateriaal voor het Historisch Overzicht gereed te hebben. Sommige uitgeverijen zijn pas na de zomervakantie zover dat ze deze katernen aan de scholen kunnen leveren. Het is om deze reden dat veel docenten opzien tegen het examen van het komende jaar. Zij ervaren de voorberei-

dingstijd als (te) kort, het examenprogramma als (te) omvangrijk en het verschijnen van de schoolboeken als (te) laat. De CEVO heeft daarom besloten tot de voornoemde compensatiemaatregel. Tegelijkertijd is aan alle scholen een syllabus ter beschikking gesteld waarin niet alleen de hele regeling beschreven is, maar ook een hele reeks voorbeeldvragen bij het nieuwe onderwerp 'Historisch Overzicht na 1900'. Die vragen kunnen dienen als hulpmiddel ter voorbereiding op het centraal examen van 2008.

Tot slot

Het onderwijs verandert in snel tempo. Datzelfde geldt, misschien nog wel meer en in het bijzonder, voor het geschiedenisonderwijs. Het is uitdrukkelijk de bedoeling van de minister om de canon van de Nederlandse geschiedenis en cultuur voor leerlingen tussen 8 en 14 jaar verplicht in te voeren, in theorie zou dat al met ingang van het schooljaar 2008-2009 kunnen. Voor de leerlingen die daarna nog geschiedenis als examen- vak in het vmbo hebben, zal het Historisch Overzicht vanaf 1900 een verplicht examenonderwerp worden. Geschiedenis wordt hiermee op het vmbo weer een vak dat inhoudelijk meetelt. En dat is pure winst.

Studiereis Yad Vashem, Jeruzalem:

'Lesgeven over WO II en de Holocaust'

28 december 2007 t/m 5 januari 2008

Graag maken wij u attent op de negendaagse, Engelstalige studiereis 'Lesgeven over WO II en de Holocaust' naar Yad Vashem, het Holocaustmuseum in Jeruzalem. Deze studiereis wordt door het CIDI en de Anne Frank Stichting in de laatste week van de kerstvakantie 2007/2008 voor circa 25 docenten en LIO-studenten georganiseerd. De reis wordt in Nederland voorbereid tijdens een tweedaags seminar op 18 en 19 november 2007.

Het doel van de reis is uitwisseling van ideeën en ervaringen, verdieping van historische kennis en het vertrouwd raken met nieuwe leermiddelen en methodes om verleden en heden op een aansprekende manier voor leerlingen aan elkaar te verbinden.

De studiereis wordt financieel mogelijk gemaakt door het ministerie

van VWS en het Maror Fonds. Deelnemers hoeven daardoor slechts een klein deel van de kosten te betalen: 275,- euro en enkele maaltijden. Van deelnemers wordt verwacht dat zij zich langere tijd met het thema willen bezighouden en deel uit willen maken van een netwerk van docenten voor de Oorlogs- en Verzetsmusea in Nederland.

Heeft u belangstelling? Voor het volledige programma en het aanmeldingsformulier kunt u een e-mail sturen naar: m.villegas@cidi.nl of op www.cidi.nl terecht. U kunt zich tot 1 oktober 2007 aanmelden, inclusief motivatiebrief.

Centrum voor Holocaust-
en Genocidestudies